

LEXIKOLOGIE 2

„Slovo“

- pojem vymezen intuitivně - pro odborné účely nevhodný
- rysy - pouze relativní platnost
 - * fonetická podoba - řada fonémů, přízvuk
 - * grafická podoba - oddělení mezerami
 - * nositel významu
 - * jednota formy a významu
 - * přemístitelnost
 - * nepřerušitelnost
 - * nahraditelnost - paradigmaticnost
 - * spojovatelnost - syntagmaticnost
 - * větovnost
 - * ustálenost
- ustálená jazyková jednotka mající specifickou zvukovou, příp. grafickou formu, ve větě přemístitelná, nesoucí specifický význam lexikální, gramatický, příp. pragmatický; ve spojení s jinými jednotkami tohoto typu vytváří jednotky vyšší roviny

Arbitrárnost formy slova

Motivace

- přímá (mimojazykovou realitou)
- relativní (vnitrojazyková): slovotvorná, sémantická

Lexikalizace - oslabení bezprostředního vztahu k motivující jednotce, upevnění vztahu k označovanému; ustálení lexikální jednotky

Lidová etymologie

Lexikální jednotka = lexém

- abstraktní jednotka zahrnující všechny své konkrétní realizace (typ x token)
- posloupnost fonémů/ grafémů mající význam jako celek, sémanticky nedělitelná na menší jednotky, které jsou prvky otevřených substitučních tříd
- jednoslovná (*šeřík*) x víceslovná (*zlatý déšť*)
- hláskové, grafické, morfologické varianty = 1 lexém x slovotvorné varianty = 2 lexémy
- hyperlexém zahrnuje všechny významy vícevýznamové jednotky; lexie - jednotlivé významy